

PBS i skolan – Storföreläsning

Förebygga och hantera utmanande beteenden

Sundsvalls kommun
2023-11-01

1

- Förskollärare
- Leg. psykolog
- Leg psykoterapeut
- Specialist i pedagogisk psykologi
- Författare

- Arbetar främst med utbildning, handledning och implementeringsstöd baserat på TBA/PBS gentemot förskola, skola, elevhälsa, habilitering, HVB mm

2

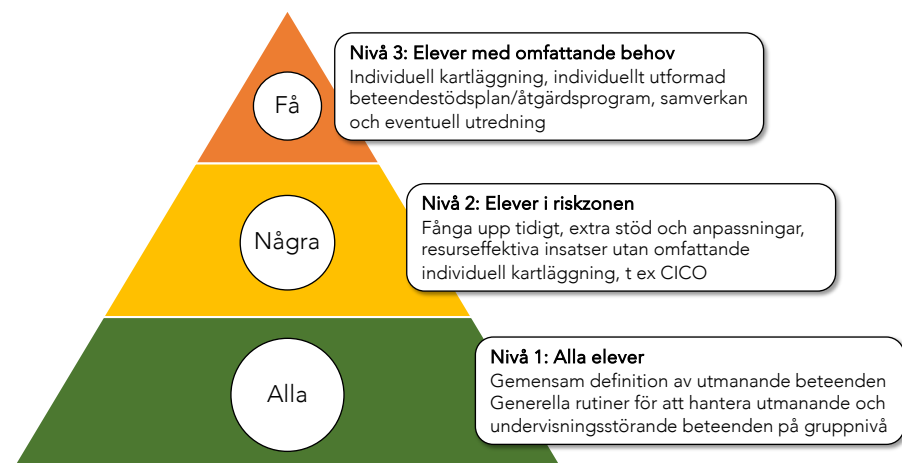
Agenda

1. PBS-modellen och utmanande beteenden
2. Hur kan vi förstå utmanande beteenden ur ett inlärningspsykologiskt perspektiv
3. Hur kan vi möta elever med utmanande beteenden

3

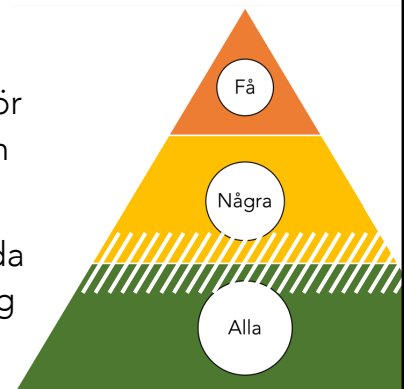
PBS-modellen och utmanande beteenden

4

Individ- eller gruppnivå?

- Det finns ingen absolut gräns mellan generella och individriktade insatser
- De vuxna i skolan behöver problemlösa för att se om de kan göra mer på nivå 1 innan mer individriktade insatser föreslås
- Problemlösningen kan göras kring enskilda elever, en grupp elever, en klass eller kring specifika situationer eller områden

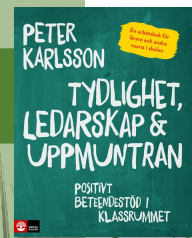
Finns det mer att göra på gruppnivå?

Fem frågor att fundera på:

1. Känner eleven/eleverna till vad som förväntas av dem i den specifika situationen? Hur kan förväntade beteenden tydliggöras?
2. Ges eleven/eleverna rätt förutsättningar för att lyckas? Behövs ytterligare anpassningar och underlättande åtgärder?
3. Har eleven/eleverna tillräckliga färdigheter för att lyckas med förväntade beteenden? Hur ska de få möjlighet att träna på dessa?
4. Blir förväntade beteenden förstärkta? Hur kan omgivningen bli bättre på att ge uppmuntrande feedback på förväntade beteenden?
5. Blir problemskapande beteenden mer förstärkta än förväntade beteenden? Hur kan omgivningens reaktioner på de problemskapande beteendena minimeras?

Om svaret på frågorna visar att det finns brister: **GÖR EN HANDLINGSPLAN FÖR ATT ÅTGÄRDA!**

Om svaret är man gjort allt som är rimligt: **GÅ VIDARE MED KARTLÄGGNING OCH INSATSER PÅ INDIVIDNIVÅ!**

FORMELLAR ARBETSBLAD VID PROBLEMSKAPANDE BETEENDEN OCH BRISTANDE FÖLJSAMHET I SKOLAN

9.1 Arbetsblad vid problemskapande beteenden och bristande följsamhet i skolan

1. Känner eleven/eleverna till vad som förväntas av dem i den specifika situationen? Hur kan förväntade beteenden tydliggöras?
2. Ges eleven/eleverna rätt förutsättningar för att lyckas? Behövs ytterligare anpassningar och underlättande åtgärder?
3. Har eleven/eleverna tillräckliga färdigheter för att lyckas med förväntade beteenden? Hur ska de få möjlighet att träna på dessa?
4. Blir förväntade beteenden förstärkta? Hur kan omgivningen bli bättre på att ge uppmuntrande feedback på förväntade beteenden?
5. Blir problemskapande beteenden mer förstärkta än förväntade beteenden? Hur kan omgivningens reaktioner på de problemskapande beteendena minimeras?

7

Inlärningspsykologi:

Hur kan vi förstå elevernas beteenden?

12

Några centrala begrepp

- **Inläringsteori/inlärningspsykologi:** Naturvetenskapliga teorier för att förstå människors beteenden, lärande och utveckling
- **Tillämpad beteendeanalys, TBA:** Forskningsbaserade metoder/tekniker för att förstå och påverka beteenden inom många olika områden
- **Positivt beteendestöd, PBS:** En vidareutveckling av TBA, som bl a används inom skola och omsorg, och som tydligt fokuserar på individens rätt till utveckling och ökad livskvalitet. Större fokus på organisatoriska förutsättningar jämfört med TBA

13

Inlärningspsykologi

- Inlärningspsykologi är den teoretiska grunden för PBS/PALS
- Inlärningspsykologin hjälper oss att förstå människors beteenden i det sammanhang där de förekommer
- De två viktigaste inlärningspsykologiska principerna handlar om:
 1. Konkreta och observerbara beteenden
 2. Alla beteenden är funktionella

14

 Allt lärande bygger på elevernas beteenden

15

 Lärande kräver beteenden från eleverna

All fostran och undervisning handlar om att "styra" elevernas beteenden:

Eleverna behöver göra så mycket som möjligt av det som leder till lärande och fungerande socialt samspel och så lite som möjligt av det motsatta

Hur gör vi det på ett effektivt och etiskt sätt?

16

Konkreta och observerbara beteenden

- Beteenden är det enda vi kan veta något om – det en elev gör eller inte gör – vad som händer inuti eleven, eller vad eleven "har med sig" kan vi bara gissa oss till
- Beteenden är allt som någon gör eller säger och som vi kan observera, beskriva och räkna eller mäta
- Vi undviker oprecisa beskrivningar och "etiketter" liksom sådana som inte skiljer mellan beskrivning och förklaring, t ex:
 - Alice är osocial
 - Said är orolig
 - William är alltid arg
 - Emma vill inte...
 - Kalle är ljudkänslig

17

Vi använder oss ofta av tolkande beskrivningar

Linnéa vill inte vara med på idrotten

istället för

Linnéa är inte med på idrotten

Edvin kan inte leka med andra barn

istället för

Edvin leker inte med de andra barnen

Abdi är orolig på rasten

istället för

Abdi söker sig till vuxna på rasten

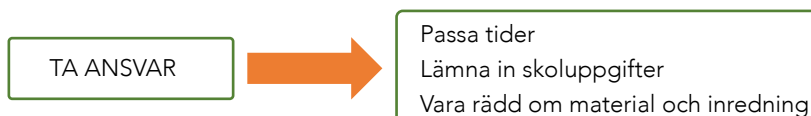

18

Konkreta och observerbara beteenden

För att:

- Formulera regler och förväntningar i termer av konkreta, situationsspecifika förväntade beteenden

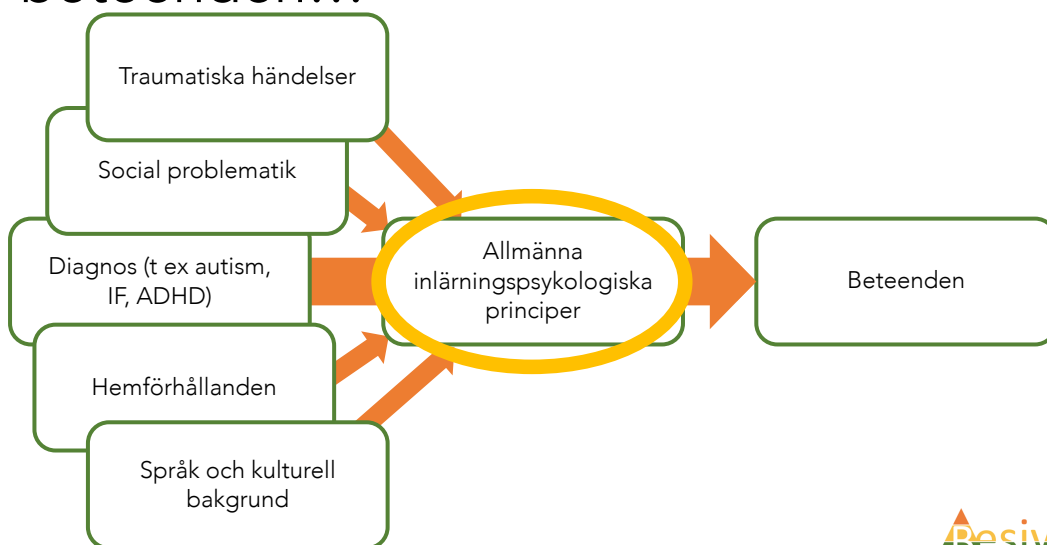

- Beskriva elevers svårigheter/utmaningar som konkreta beteenden, över- och underskott

19

Diagnoser som förklaring till beteenden...

20

När blir beteenden ett problem?

- Barn glömmmer, protesterar, agerar impulsivt mm – det är naturligt (till en viss gräns)
- Problem blir det när barn i för *hög* utsträckning:
 - inte gör som vi förväntar oss utifrån ålder/utvecklingsnivå och sammanhang
 - gör en mängd andra beteenden än det vi förväntar oss i en specifik situation
 - när detta skadar deras egen utveckling och lärande eller påverkar andra personer negativt

22

När blir beteenden ett problem?

Beteendeöverskott:

Beteenden som finns för mycket, för ofta eller i fel sammanhang

Beteendeunderskott:

Beteenden som förekommer för lite och för sällan

23

Beteendeöverskott

...är beteenden som förekommer för mycket

1. En del överskott är alltid problem, t ex hot, våld, kränkningar eller självskadebeteenden
2. Andra beteenden blir problem om de förekommer för ofta eller i fel sammanhang, t ex kramas, säga nej, klä av sig, ligga på golvet, prata om vissa saker

24

Beteendeunderskott

...är beteenden skulle vara bra för elevens utveckling men som förekommer för lite eller för sällan

Kan bero på:

- "Motivationsbrist"
- Färdighetsbrist
- Rädslor

25

26

Kartlägga över- och underskott

- Ett bra sätt att börja en kartläggning är att göra en lista på över- och underskott – ett sätt att nå samsyn kring problemen
- Kartläggningen kan göras kring en enskild elev med utmanande beteenden eller utifrån en situation/aktivitet i klassen/på skolan som ofta är problematisk

27

Över- och underskott på gruppnivå

Överskott	Underskott
<p>Kapprumshäng på rasten Blir osams bråkar, knuffar och trängs Läger skor på fel ställe Läger kläder på fel ställe Störa den som är på toaletten Spränger i kapprummet Skriker Är i torkskåpet Fel saker i torkskåpet Fler än en på toaletten Rör andras saker Tar ut vatten och leker med Sitter på hatthyllorna och i fönsterkarmar Smäller med dörren Vistas i fel kapprum</p>	<p>Hänger inte upp sina kläder på sin krok Pratar inte med inneröst Spolar inte på toaletten Går inte lugnt in Håller inte armar och ben för sig själva</p>

28

Över- och underskott på individnivå

Överskott	Underskott
<p>Lämnar klassrummet och ibland skolan Protesterar mot läraren Tar sönder materiel Använder fula ord Hotar klasskompisarna Hamnar i bråk, slåss Går runt i klassrummet och stör de andra Pratar raket ut</p>	<p>Kommer in efter rasten Lyssnar på vuxna Acceptera regler Accepterar ett nej Deltar i lek med kompisarna på rasten Gör skoluppgifter Sitter på sin plats Väntar på sin tur Lämnar in mobilen</p>

29

Beteenden är funktionella...

- Vi beter oss inte slumpmässigt... vi använder beteenden som visat sig fungera ("löna sig") tidigare i liknande situation
- Alla beteenden, även "konstiga", udda eller skadliga beteenden är **funktionella och begripliga** om vi förstår individens bakgrund, inlärningshistoria och nuvarande sammanhang
- **Inlärningspsykologin** hjälper oss att förstå på vilket sätt en individs beteenden är funktionella

30

Varför gör Emma så här?

Emma går i åk 3. Under många lektioner går hon runt klassrummet och stör de andra. Mest undervisningsstörande beteenden är det under de lektioner som involverar läsning. Hon plockar med sånt hon inte ska hålla på med. Hon pratar rakt ut, säger elaka saker till klasskamraterna och "skämt" som ingen tycker är roliga. När läraren säger åt henne att gå och sätta sig ignorerar hon honom eller protesterar – ibland våldsamt.

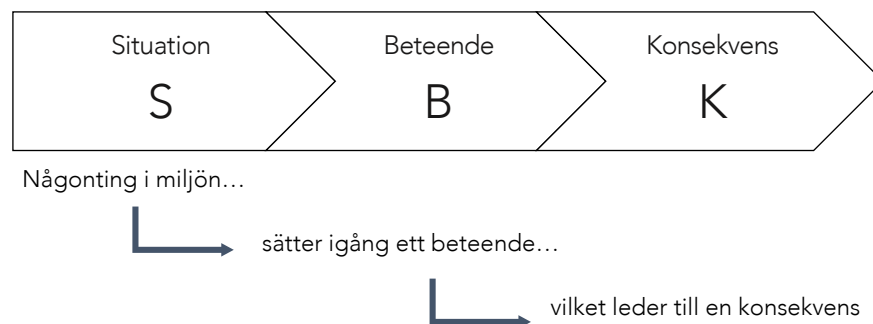
Resultatet blir att både lärare och de andra eleverna blir irriterade och säger till henne. Hon får väldigt lite gjort på lektionerna och når inte kunskapsmålen i flera ämnen. Kompisarna har tröttnat för länge sedan och hon har blivit alltmer ensam och avvisad av de andra.

31

Beteenden är funktionella...

Vi kan förstå varför en individ beter sig på ett visst sätt genom att titta på vad som händer före och efter beteendet

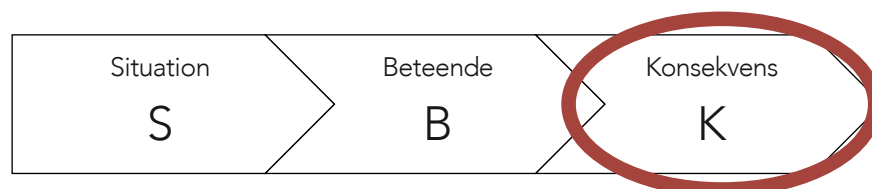

32

Konsekvenser

Konsekvenserna, det som händer efter ett beteenden, kommer att påverka om ett beteende återkommer i liknande situationer i framtiden

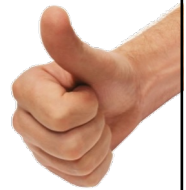
- Förstärkare är något som händer efter ett beteende och som leder till att beteendet ökar i framtiden i liknande situationer
- Försvagare är något som händer efter ett beteende och som leder till att beteendet minskar i framtiden i liknande situationer

33

Positiv förstärkning – vad "vinner" vi?

Innebär att vi får tillgång till något som vi tycker om eller mår bra av... och att beteendet ökar/vidmakthålls i framtiden

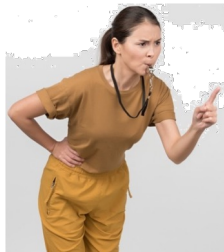

Besiva

34

Negativ förstärkning – Vad slipper vi?

Innebär att beteendet ökar/vidmakthålls för att vi blir av/slipper något som vi upplever som obehagligt

Besiva

35

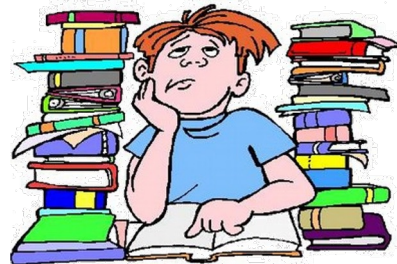
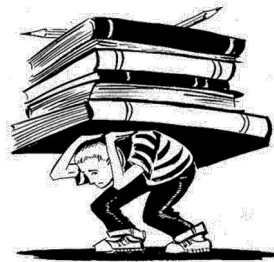
Positiv förstärkning – "eget val"

- När vi gör något för att tillgång till något vi tycker om eller mår bra av gör vi det ofta med *iver* och *glädje*
- Vi upplever att vi själva väljer att göra något

Negativ förstärkning – "tvång"

- När vi gör något för att vi måste, för att slippa tråkiga konsekvenser, gör vi det ofta motvilligt och med mindre glädje
- Vi känner oss tvingade att göra något

Förstärkare = uppmuntran och feedback

- Feedback – att förstärkare kommer betyder också att ett viss beteende var användbart (ut individens perspektiv) i den specifika situationen
- Uppmuntran/motivation – Möjligheten att få tillgång till något man tycker om eller mår bra av kan motivera individen till att bete sig på ett visst sätt

38

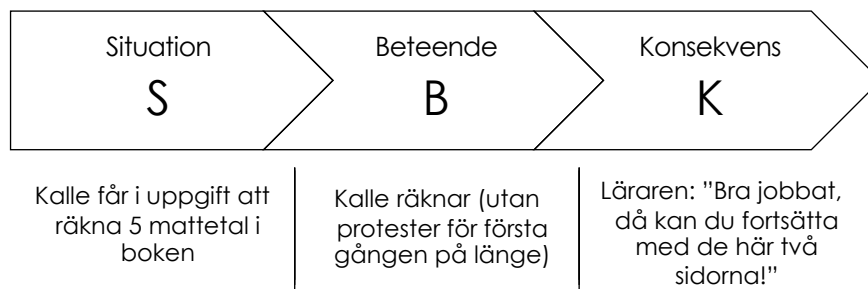
Försvagning

- Konsekvenser som leder till att beteendet minskar i framtiden kallas försvagare (bestraffning)
- Är en allmän inlärningsprincip som påverkar våra beteenden men används inte inom PBS som strategi för att påverka beteenden

39

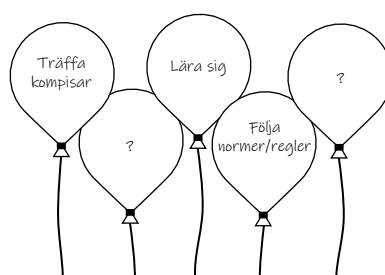
Försvagning – negativa konsekvenser

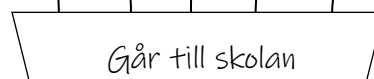
40

Förstärkare och försvagare

Förstärkare:

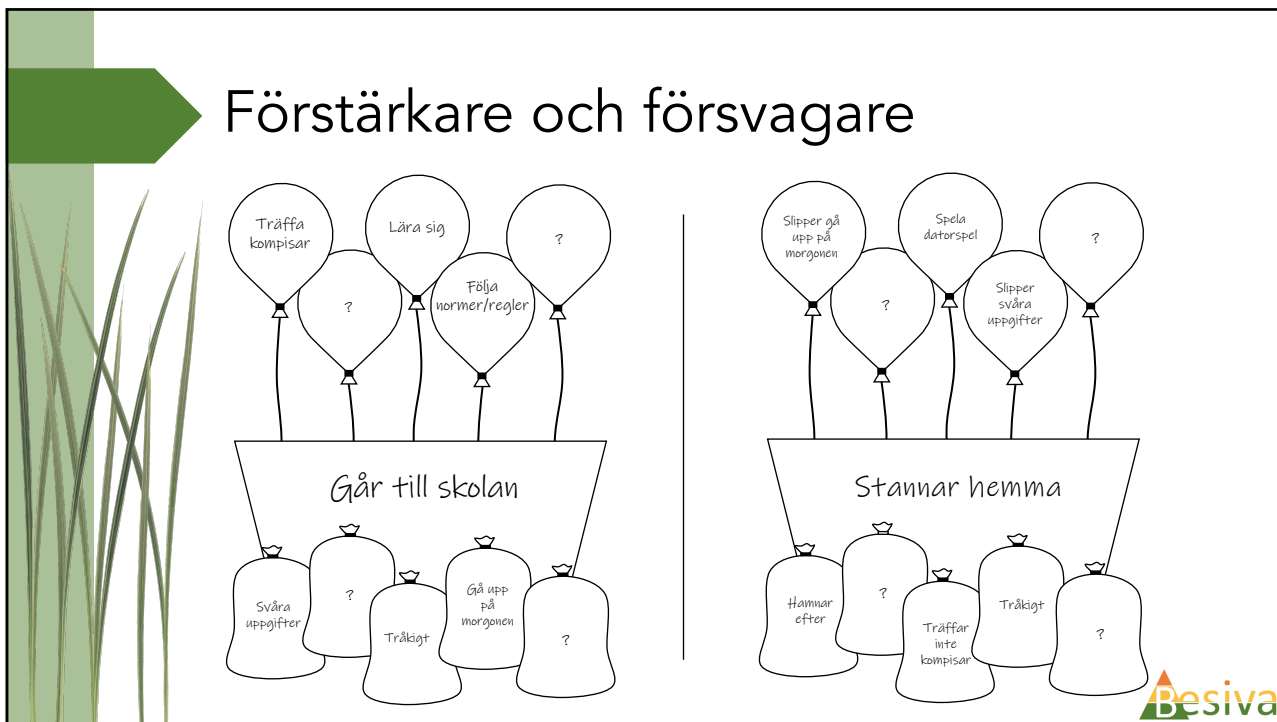
Beteende:

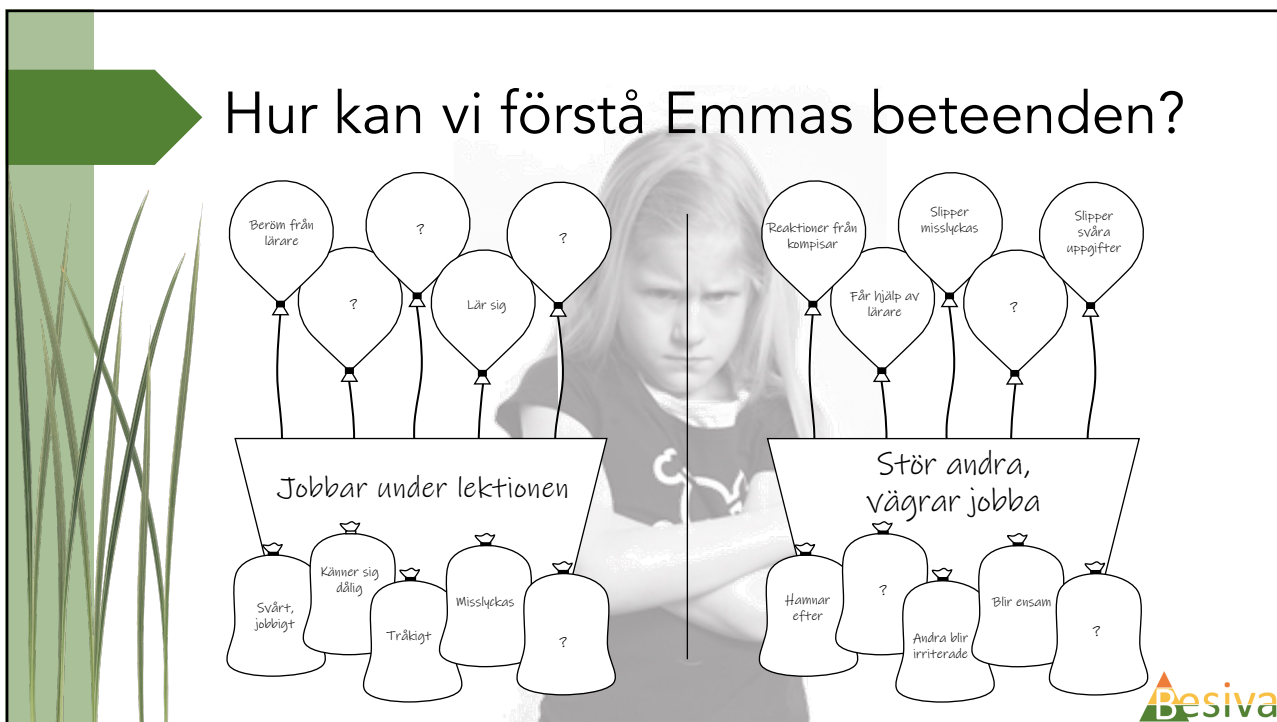
Försvagare:

41

42

43

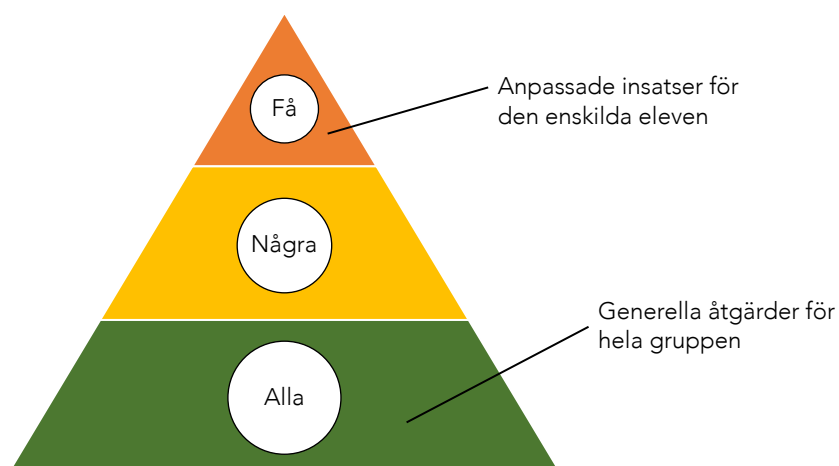
Hur kan vi möta och hantera elever med utmanande beteenden?

45

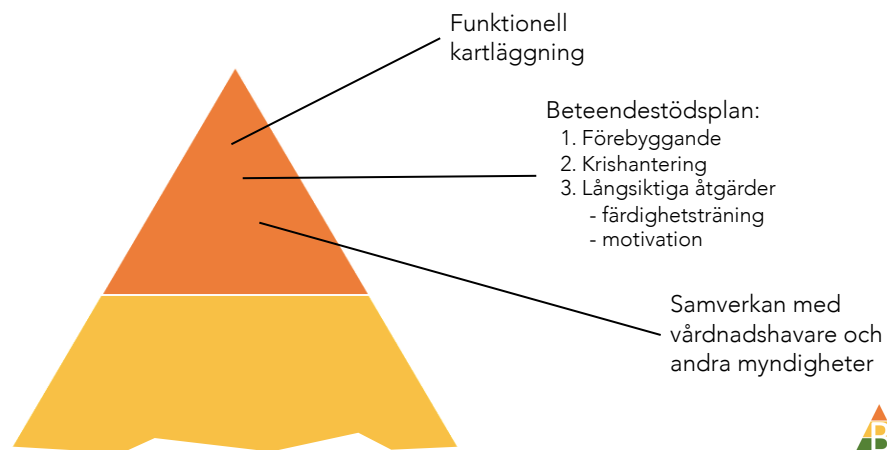

Hantera enskilda elever med utmanande beteenden

46

Individinriktade insatser

47

Funktionell kartläggning

- För att kunna påverka ett beteenden behöver vi förstå varför beteendet förekommer...

Vilken funktion fyller **ett specifikt beteenden** för individen i **det/de sammanhang** där beteendet förekommer?

- Vi behöver ta reda på fakta om beteendet, när och var det förekommer. Vi behöver göra en funktionell kartläggning

48

Skilj mellan "orsak" och funktion

Vanliga föreställningar om orsak är:

1. En generell omständighet som fungerar som bakomliggande orsak till beteendet, t ex trauma, diagnoser, familjeförhållanden, kulturella faktorer
2. En händelse eller omständighet hos individen eller i omgivningen som sätter igång ett beteende, t ex ett krav, ett misslyckande, trötthet eller hunger

49

Skilj mellan "orsak" och funktion

50

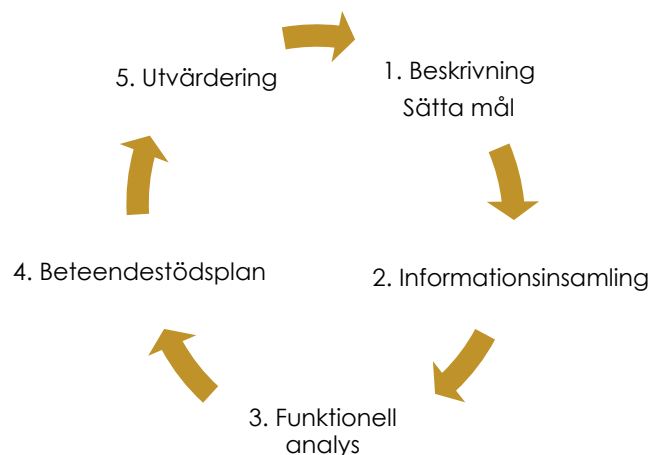
Skilj mellan "orsak" och funktion

- Ett **beteendes funktion** handlar om vad eleven får ut av ett specifikt beteende i en viss typ av situationer?
- Vi kartlägger beteendet i sitt sammanhang:
 - vilka omständigheter i miljön är det som ofta sätter igång beteendet och...
 - ...vilka förstärkande konsekvenser leder beteendet ofta till?
- Omständigheter som ligger **nära i tid och rum** har ofta större påverkan på ett beteende än omständigheter som ligger längre bort
- Bakomliggande "orsaker" eller omständigheter kan vi också behöva ta reda på, för att förstå varför beteendet har blivit funktionellt för just den här individen i dessa situationer

51

Funktionell kartläggning och beteendestödsplaner

52

Påbörja kartläggning – beskrivning av beteenden

Överskott	Underskott
<p>Slåss, sparkar, spottar Hotar andra barn och vuxna Hotar att hoppa från fönster Lämnar klassrummet Säger fula ord Skriker Sparkar boll inne Förstör material Lämnar skolans område Lockar med sig W</p>	<p>Lyssnar på vuxna Jobbar med skoluppgifter Följer regler Går med andra till simhallen Kommer in när rasten är slut Stannar i klassrummet Accepterar ett nej</p>

53

Kartläggningsmetoder

För att ta reda på när, hur och i vilka sammanhang beteendena förekommer kan man använda:

- Intervjuformulär
- Beteenderegistreringar
- Andra metoder: frågeformulär, skattningsformulär, observation

54

Intervjuformulär

- Strukturerad intervju med de som känner eleven (och ibland med eleven själv)
- Ta reda på:
 - Hur yttrar sig problembeteendena konkret?
 - Hur ofta förekommer de?
 - Vad brukar sätta igång beteendena?
 - Vilka konsekvenser leder beteendena till?
 - Finns det omständigheter som ökar risken för problembeteenden?
- Exempel på frågeformulär
 - FAI (Functional Assessment Interview)
 - FACTS (Functional Assessment Checklist for Teachers and Staff)

55

Intervjuformulär

- **Fördelar:**
 - Görs vanligtvis av elevhälsopersonal, t ex skolpsykolog, specialpedagog, kurator – kräver inget arbete av personalen utöver att besvara intervjun
 - Går förhållandevis snabbt att göra
 - Kan ge en relativt god bild av beteendenas funktion
- **Nackdelar**
 - Beroende av de intervjuades minne och åsikter
 - Risk att missa mindre uppenbara omständigheter

56

Beteenderegistreringar

- Händelser registreras (skrivs ner) av personal i nära anslutning till att de inträffat
- Olika typer av registreringar beroende på vad man vill ta reda på:
 1. Omfattning - hur ofta? hur länge? hur intensivt?
 2. Hur beteendet varierar över tid (när på dagen eller under veckan är det mest respektive minst)
 3. Vilken funktion beteendet fyller (vad händer före och efter beteendet)

57

SBK-registrering

FORMULAR REGISTRERING AV PROBLEMSKAPANDE BETEENDEN

11.1 Registrering av problemskapande beteenden Elevens namn:

Konkret beskrivning av problemskapande beteende/beteenden:

Datum och tid	Beskriv situationen Plats, åkåstet, närvarande personer, omgivning	Vad händer precis innan? Kan det vara utlösare av beteendet?	Tidigt tecken Vad är det första tecknet på att problemskapandet är på gång?	Problemskapande beteende Vad gör eleven? Beskriv beteendens konsekvenser.	Vad händer precis efter? Hur reglerar sig eleven? Vilka konsekvenser får beteendet?	Vem skrev?
S B K						

58

Beteenderegistreringar

- **Fördelar:**
 - Mindre beroende av de intervjuades minne
 - Lättare att upptäcka mönster över tid
 - Lättare att få en mer detaljerad bild av igångsättare och konsekvenser
- **Nackdelar:**
 - Kräver mer arbete av personalen
 - Kan påverkas att personalens egna tolkningar
 - Kan bli ett icke-representativt urval om inte alla fyller i formulären

59

Ballonger och sandsäckar

FÖRMULÄR

BALLONGER OCH SANDSÄCKAR

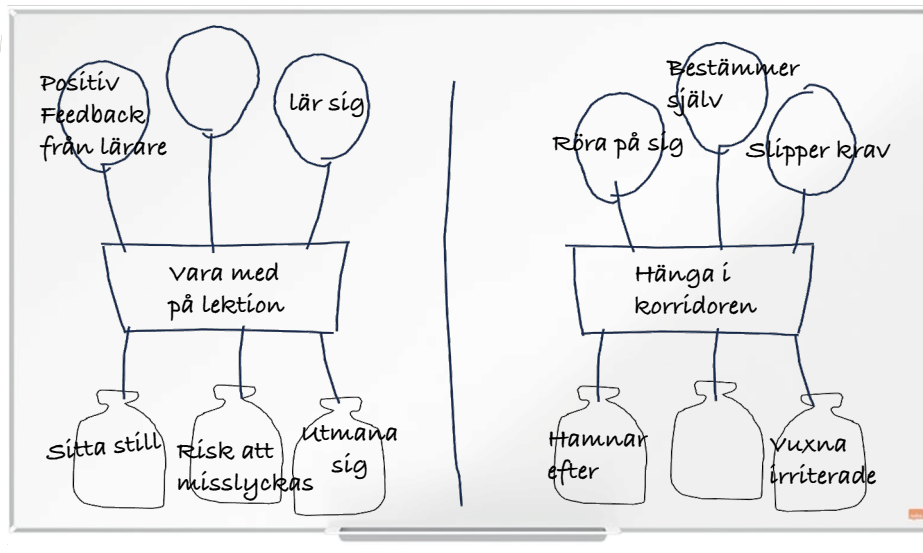
10.2 Ballonger och sandsäckar

Vad tror du förstärker/försvagar förväntat beteende respektive utmanande beteende?

60

Beteenden är funktionella

61

Funktionell analys

- Kartläggningen ska leda fram till hypoteser om beteendenas funktion:
 1. **Beteendet är positivt förstärkt:** t ex får reaktioner från vuxen, får hjälp, reaktioner från andra elever, ger maktkänsla
 2. **Beteendet är negativt förstärkt:** t ex slipper krav, slipper svår/tråkig uppgift, slipper misslyckas, slipper känna sig dålig, slipper uppmärksamhet, slipper ångest/oro
- Funktionen hjälper oss också att få syn på underskotten – vad behöver eleven träna på? Vilka alternativa, adaptiva beteenden kan ersätta problembeteendena
- Den funktionella analysen blir en del i underlaget till beteendestödsplanen

62

Beteendestödsplan

64

Beteendestödsplan

- Syftar till att skapa förutsättningar för utveckling, lärande och ökad livskvalitet genom att:
 1. öka förekomsten av adaptiva/förväntade beteenden
 2. minska förekomsten av utmanande beteenden på kort och på lång sikt
- Bör baseras på en funktionell kartläggning
- Behöver oftast innehålla en bred uppsättning åtgärder
- Måste ta hänsyn till personalens/skolans resurser och förutsättningar
- Bör innehålla konkreta, mätbara mål som alla är överens om och som utvärderas regelbundet

65

Beteendestödsplan

En beteendestödsplan behöver ofta innehålla ett paket av åtgärder:

1. **Förebyggande åtgärder:** Syftar till att minska risken för att problemsituationer uppstår och att möta elevens behov här och nu
2. **Krishantering (reaktiva åtgärder):** Syftar till att hantera och undvika att trappa upp allvarliga incidenter
3. **Långsiktiga åtgärder:** Syftar till att hjälpa eleven att utveckla adaptiva färdigheter och alternativa beteenden så att de utmanade beteendena inte längre behövs

66

Beteendestödsplan

67

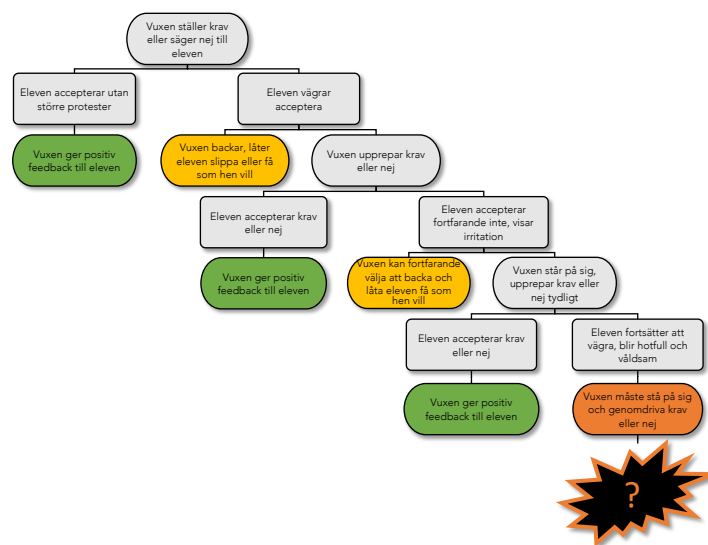
1. Förebyggande

1. Allt som ingår i nivå 1 – är det på plats?
2. Se över fysisk/psykisk hälsa och allmänt välmående
3. Extra anpassningar och stöd i undervisningen
4. Möta elevens behov och önsknings (utifrån den funktionella analysen):
 - Sänka krav, ge valmöjligheter
 - Ge ökad tillgång till förstärkare, t ex uppmärksamhet, paus, aktiviteter
5. Välja sina strider:
 - Undvika onödiga utmaningar och frustration
 - Genomdriva de krav och sätta de gränser som är nödvändiga och undvika andra, mindre viktiga!

68

Välja sina strider...

69

2. Krishantering

- I de fall då det förekommer beteenden som kan bli farliga för eleven själv eller för andra behövs en plan för krishantering på individnivå
- En krishanteringsplan syftar till att skapa säkerhet för eleven/eleverna och trygghet för de vuxna
- Minskar risken för att personal agerar i affekt och att eleven utsätts för kränkande eller omild behandling
- Utan en krishanteringsplan kommer människor att krishantera ändå – ofta med sämre resultat
- En krishanteringsplan ska tydliggöra mandat, rollfördelning och ansvar samt möjliggöra insyn och uppföljning i en krissituation

70

Grundläggande i arbetet med krishantering

- Se till att planen är konkret så att alla vet vad de ska göra när en krissituation uppstår
- Var beredda!
 - Ha god kännedom om eleven (beteenderegistreringar, eskaleringskurvan)
 - Var observanta på tidiga signaler
- Bryt så tidigt som möjligt – innan upptrappning!
- Öva!
- Dokumentera, utvärdera och dra lärdom av de erfarenheter som görs!
- Bestraffa inte!
- Fokusera alltid på att utveckla och förstärka alternativa beteenden!

71

Krisplan - exempel

- Definiera konkret hur olika beteenden ska hanteras:
 - a. Eleven slår/knuffar/säger något fult mot annan elev: kränkingsanmälan och meddela vårdnadshavare
 - b. **Utbrott riktat mot andra elever:** (1) Avlägsna eleven, rätt att ingripa fysiskt. (2) Ring vh för att komma till skolan. (3) Ring bitr. rektor/kurator och informera om händelsen för dokumentation
 - c. **Utbrott riktat mot personal:** (1) Avlägsna eleven till t ex trapphuset, testa att gå i väg och se om hen följer efter. (2) Byt personal som är med eleven, lämna inte eleven själv! (3) Släpp eventuella principer och välj bort vissa strider för att trappa ner/korta ner utbrottet. (4) Informera bitr. rektor i efterhand för dokumentation
 - d. **Utbrott med vandalisering:** Prioriteras inte just nu

72

Risker med förebyggande och krishantering

- Förebyggande och krishantering är ofta nödvändiga åtgärder i ett tidigt skede – för att skapa säkerhet och få ner antalet incidenter
- Nackdelar:
 - Ger ofta snabb effekt – lätt att de vuxna nöjer sig med att det blivit lugnt
 - Begränsar ofta elevens fortsatta lärande och utveckling
 - Leder inte till ökade färdigheter, t ex vad gäller följsamhet, frustrationstolerans eller social förmåga
 - Inte ovanligt att beteendeproblemen återkommer om man inte kombinerar med långsiktiga åtgärder
- Det måste finnas en plan för hur eleven ska få hjälp att utveckla färdigheter att hantera rimliga krav och utmaningar som krävs för att klara skolan och livet i stort

73

3. Långsiktiga åtgärder

Ger eleven möjlighet att utveckla mer adaptiva beteenden vilket ger förutsättningar för en mer hållbar beteendeförändring:

1. Social färdighetsträning:
 - Träning av alternativa beteenden – kunna kommunicera behov, önskningar och känslor på ett socialt adekvat sätt
 - Träning av grundläggande adaptiva färdigheter – t ex följsamhet, självreglering, uthållighet, be om hjälp, lek- och samspelsfärdigheter, problemlösning
2. Förändra motivationen:
 - Positiv förstärkning av adaptiva och förväntade beteenden och minskad förstärkning av problembeteenden
 - Teckenekonomi (belöningsystem)
 - Hitta långsiktiga naturliga förstärkare

74

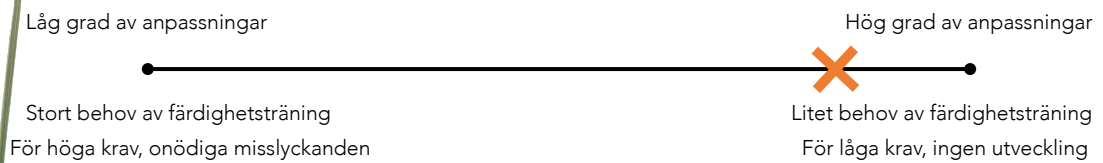
Risker med långsiktiga åtgärder

- Inga alls – däremot kräver de både tid och kunskaper!

75

Anpassningar eller färdighetsträning?

76

Följsamhet och självkontroll (självreglering) – livsnödvändiga färdigheter

- Följsamhet:
 - acceptera regler, normer och förväntningar
 - lyssna till och följa uppmaningar och instruktioner
 - uthållighet
- Självkontroll (frustrationstolerans):
 - impuls kontroll
 - acceptera gränssättning
 - hantera frustration, motgångar och besvikelser på ett socialt acceptabelt sätt

77

Träning i självreglering

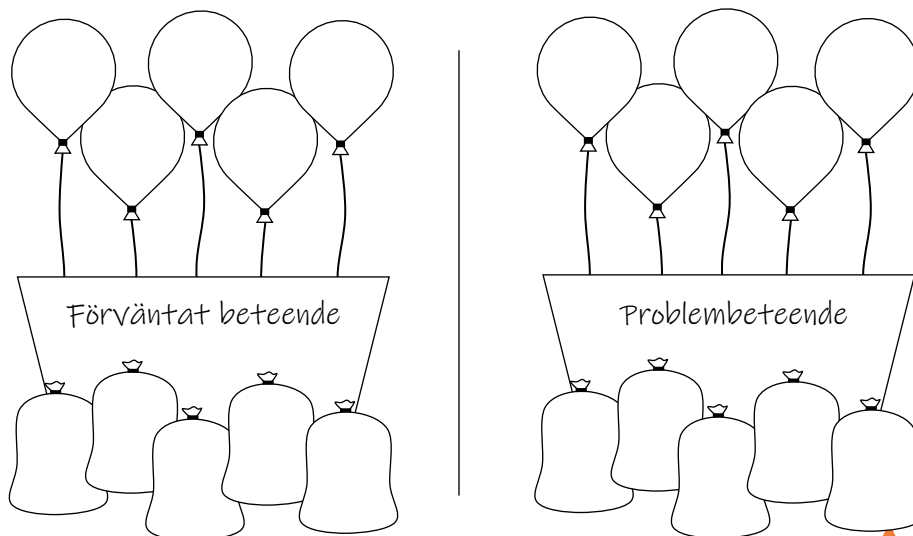
- Gradvis exponering för
 - uppmaningar och krav (följsamhet)
 - frustration och motgångar (självkontroll)
- Börja enkelt – innehållet i kravet ska inte vara svårt
- Ge tillräckligt med stöd/prompt
- Ge generöst med positiv feedback (förstärkning) även när barnet följer enkla uppmaningar
- Mängdträning – barnet behöver få många erfarenheter av att det är ok att följa uppmaningar

Börja tidigt – ju yngre barnet är desto lättare att träna!!!

78

Förändra konsekvenserna...

79

Förändra konsekvenserna...

Förväntat beteende

Problembeteende

Besiva

80

Förebyggande

1. Gör det mindre jobbigt att bete sig rätt

Förväntat beteende

Problembeteende

Besiva

81

Förstärkning

2. Gör det mer lockande att bete sig rätt

Förväntat beteende

Problembeteende

Besiva

82

Utsläckning

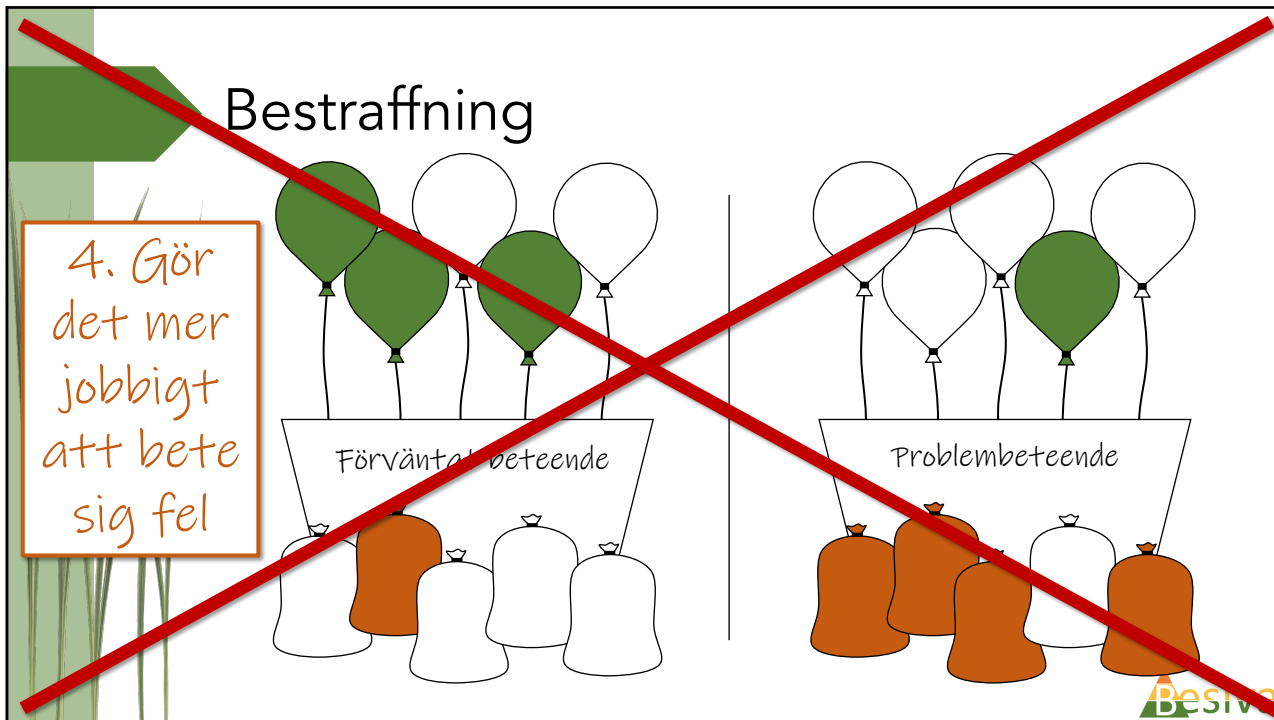
3. Gör det mindre lockande att bete sig fel

Förväntat beteende

Problembeteende

Besiva

83

84

Beteendestödsplan – sammanfattning

Förebyggande	Krisantering	Långsiktiga
Förhindra att problemsituationer alls inträffar Minimera risken att de trappas upp Mer av det som redan funkar Göra problembeteendena överflödiga genom att... <ul style="list-style-type: none"> • Se över allmänt välbefinnande • Anpassa och underlätta • Öka relationsfokus • Låta barnet få som hen vill (för ett tag) 		

Besiva

85

Beteendestödsplan – sammanfattning

Förebyggande	Krishantering	Långsiktiga
Förhindra att problemsituationer alls inträffar	Uppmärksam, reagera tidigt och agera lugnt och systematiskt	
Minimera risken att de trappas upp	Plan förankrad på alla nivåer, enighet och goda förutsättningar, öva	
Mer av det som redan funkar	Koll på risksituationer och tidiga tecken	
Göra problembeteendena överflödiga genom att...	Hantera och trappa ner utbrott	
<ul style="list-style-type: none"> • Se över allmänt välbefinnande • Anpassa och underlätta • Öka relationsfokus • Låta barnet få som hen vill (för ett tag) 	Eskaleringsmodellen – se mönster	
	Avledning	

86

Beteendestödsplan – sammanfattning

Förebyggande	Krishantering	Långsiktiga
Förhindra att problemsituationer alls inträffar	Uppmärksam, reagera tidigt och agera lugnt och systematiskt	Främjar delaktighet och livskvalitet på lång sikt
Minimera risken att de trappas upp	Plan förankrad på alla nivåer, enighet och goda förutsättningar, öva	Störst betydelse för lärande och utveckling
Mer av det som redan funkar	Koll på risksituationer och tidiga tecken	Systematiskt arbete med färdighetsträning och positiv förstärkning på individnivå
Göra problembeteendena överflödiga genom att...	Hantera och trappa ner utbrott	Intensivt och under längre tid för effekt
<ul style="list-style-type: none"> • Se över allmänt välbefinnande • Anpassa och underlätta • Öka relationsfokus • Låta barnet få som hen vill (för ett tag) 	Eskaleringsmodellen – se mönster	
	Avledning	

87